Arhimandrit Ioanichie Bălan

SFÂNTUL

EPISCOP IOAN

MARE SIHASTRU ÎN MUNŢII CARPAŢI

Cu binecuvântarea P.S.

EFTIMIE

Episcopul Romanului

MĂNĂSTIREA SIHĂSTRIA

2004

CUVÂNT ÎNAINTE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
IOANICHDE BĂLAN, arhimandrit
Sfântul Episcop Ioan: mare sihastru în Munţii
Carpaţi / arhimandrit Ioanichie Bălan. — Vânători:
Mănăstirea Sihăstria, 2004
ISBN 973 – 86896 – 9 – 4

Viaţa duhovnicească de taină a Sfântului Episcop Ioan, fost vicar al Mitropoliei din Kiev, între anii 1915 – 1919, ne uimeşte pe toţi. însă puţin cunoaştem din nevoinţele sale, întrucât viaţa sa era ascunsă în Hristos.

Găsindu-şi adăpost în România, din cauza prigoanei ateiste din Rusia, acest fericit episcop s-a stabilit mai întâi în Schitul Crasna-Gorj, prin anul 1920, ca frate începător. După trei ani, stareţul voind să-l tundă în monahism, neştiind viaţa lui, fericitul episcop s-a retras pe ascuns în Munţii Sihlei şi pe Muntele Ceahlău, unde s-a nevoit aproape 30 de ani ca un adevărat sfânt făcător de minuni.

Astfel, Episcopul Ioan a fost văzut de mai multe ori de câţiva părinţi duhovniceşti de la Mănăstirile Secu, Sihăstria şi Agapia. Duhovnicul său era prin anul 1930 Ieroschimonahul Vasian de la Sihla. Un alt părinte care l-a cunoscut a fost arhimandritul Cleopa Ilie, care l-a întâlnit în Munţii Sihlei în toamna anului 1930, pe când păştea oile cu fratele său, Vasile, căruia Episcopul Ioan i-a profeţit apropiatul sfârşit.

Dar cel care ne-a transmis mai multe date despre Episcopul Sfânt Ioan, a fost Protosinghelul Teodul Varzare, duhovnicul Mănăstirii Agapia, între anii 1940 – 1981. Cele trei întâlniri duhovniceşti în pădurile dintre Sihăstria şi Agapia, la locul numit „Poiana Trapezei”, formează miezul acestei povestiri, din care aflăm câte ceva din viaţa şi

nevoinţele acestui episcop sfânt.

Cel mai mult ne uimeşte viaţa sa îngerească la care ajunsese în ultimii ani, încât se hrănea numai cu rugăciunea şi cu Sfânta împărtăşanie, cum singur spunea duhovnicului Teodul. Apoi neîncetata rugăciune a inimii, darul descoperirii gândurilor, darul lacrimilor şi al profeţiei, precum şi darul de a fi nevăzut de oameni.

Deşi dorea să se reîntoarcă în patria sa la bătrâneţe, se crede că el a rămas în Munţii Sihlei până la sfârşitul vieţii pământeşti şi aici şi-a găsit loc de odihnă până la învierea cea de obşte.

Ultima dată a fost văzut în pădurile din jurul Mănăstirii Sihăstria, în anul 1951. De atunci n-a mai fost întâlnit de nimeni. Numai singur Dumnezeu ştie unde ˣs-a săvârşit întru slava Preasfintei Treimi acest mare rugător şi făcător de minuni, care, după Sfânta Teodora de la Sihla, i-a întrecut pe toţi marii sihaştri cunoscuţi din partea locului.

Pe lângă datele adunate în această carte, ˣs-au introdus şi o serie de ilustraţii grafice legate de text, care îi îmbogăţesc conţinutul.

Recomandăm această modestă lucrare, apărută pe scurt şi în *Convorbiri duhovniceşti*, tuturor iubitorilor de Hristos, spre folos şi zidire sufletească.

Arhim. loanichie Bălan

EPISCOP VICAR LA KIEV

Prin anii 1915 – 1918 era episcop vicar la Mitropolia Kievului un mare nevoitor duhovnicesc, anume fericitul Episcop loan[1], care întrecea pe mulţi cu smerenia, cu blândeţea şi cu râvna sa pentru Hristos.

Fiind umbrit de harul Duhului Sfânt, Episcopul Ioan sporea din treaptă în treaptă, lucrând în taină neîncetata rugăciune şi povăţuind multe suflete pe calea mântuirii. Pentru aceea era căutat de mulţi credincioşi şi călugări pe care îi spovedea şi îi învăţa poruncile Domnului.

PRIGOANA ATEISTĂ

Începând din anul 1918, cu îngăduinţa Bunului Dumnezeu, pătrunzând comunismul ateu în întreaga Rusie, ˣs-au făcut peste tot masacre şi crime de tot felul, mai ales în rândul clerului, fiind ucişi sau deportaţi în Siberia zeci de milioane de creştini ortodocşi.

Sfânta Mănăstire Sihăstria 1999

1 Despre viaţa sa din tinereţe nu se ştie aproape nimic, până se

va cerceta arhiva mitropolitană din Kiev, pentru perioada 1915 – 1920.

Episcopul Ioan, vicar al Mitropoliei Kievului

Văzând acest cumplit măcel din partea ateilor împotriva creştinilor, mitropolitul de atunci al Kievului, împreună cu vicarii săi şi cu tot clerul, ˣs-au îmbrăcat cu haine mireneşti şi fiecare ˣs-a ascuns pe unde a putut pentru a-şi salva viaţa. Unii dintre ei au fost împuşcaţi de armata comunistă. Alţii au fost duşi în lagărele din Siberia, unde au fost ucişi cu cele mai grele torturi: frig, foame, sete, închisoare, muncă. Iar alţi clerici ˣs-au refugiat prin păduri şi prin casele creştinilor.

Niciodată în istoria lumii creştine, în afară de prigoanele din primele trei secole, nu ˣs-au mai ucis atâţia creştini şi clerici de către păgâni şi atei, ca în anii comunismului (1918 – 1989). Se spune că însuşi mitropolitul Kievului ar fi fost deportat în Siberia în anul 1918, cu mai mulţi clerici, unde au fost apoi ucişi.

VENIREA ÎN ROMÂNIA

Episcopul vicar al Kievului, cu numele de Ioan, văzând acest cumplit măcel, într-o noapte ˣs-a îmbrăcat în haine mireneşti şi ˣs-a ascuns. Apoi, sfătuindu-se cu alţi câţiva clerici, au pornit de la Kiev spre Nistru, ca să treacă în România, unde erau de obicei bine primiţi.

Ziua stăteau ascunşi pe câmp şi prin păduri, iar noaptea mergeau pe jos spre România. După aproape o lună de zile de mers, ajungând la Nistru, l-au trecut noaptea pe câte o scândură şi apoi ˣs-au predat la grănicerii români. După ce li ˣs-au făcut actele, fiecare a fost liber să se stabilească în România.

Episcopul Ioan, păscând vitele Schitului Crasna-Gorj

Așa a făcut și fericitul Episcop Ioan. Fiind călăuzit de Duhul Sfânt, a cugetat că mai bine este să se refugieze în Oltenia, mai departe de frontiera cu Rusia, decât să se stabilească în Moldova. După încă două-trei săptămâni de mers pe jos şi cu trenul, fericitul Episcop Ioan a ajuns în judeţul Vâlcea. Aici [x]s-a închinat la mai multe mănăstiri, dând slavă lui Dumnezeu că l-a scăpat cu viaţă.

LA SCHITUL CRASNA

Sufletul său însă nu avea odihnă în mănăstirile mari din Vâlcea. El dorea să fie cât mai străin şi neştiut de nimeni pe pământ. Din această pricină a plecat spre mănăstirile din judeţul Gorj şi, cu voia lui Dumnezeu, [x]s-a stabilit la Schitul Crasna, un schit mic şi foarte liniştit. Era prin anul 1920 – 1921. Egumenul Schitului Crasna din Gorj era atunci Ieromonahul Dionisie Lungu, un bun părinte duhovnicesc.

La acest egumen a venit Episcopul Ioan, îmbrăcat în haine civile, fără să fie cunoscut de cineva, și prin tălmaci a cerut egumenului să-l primească în Schitul Crasna, zicând:

— Părinte stareţ, sunt un creştin ortodox din Ucraina şi din cauza războiului am rămas în România.

Vă rog, primiţi-mă şi pe mine în această mănăstire, măcar până voi învăţa limba română, că nu am unde să mă duc. în Rusia nu mă mai pot întoarce, că ori mă împuşcă, ori mă trimit în Siberia.

— Bine, frate! Rămâi la noi şi vei păzi vitele până vei deprinde limba română!

Schitul Sihla, patria sihaştrilor însă nimeni nu ştia, în afară de Dumnezeu, că smeritul Ioan era episcop şi avea o viaţă înaltă şi cu totul deosebită.

Timp de trei ani fericitul episcop a făcut ascultare desăvârşită la vitele Schitului Crasna. Şi era atât de smerit şi ascultător, încât niciodată nu zicea nimic, nu se mânia, nici nu cârtea. Dimpotrivă, făcea ascultare cu mare dragoste, postea zilnic până seara şi mereu practica rugăciunea inimii, pe care o deprinsese din tinereţe.

Trecând trei ani de ascultare şi smerenie, într-o zi i-a zis egumenul:

— Frate Ioane, pregăteşte-te că la miezul nopţii te facem călugăr! mai ales că acum ştii şi limba română!

— Da, părinte stareţ, mă pregătesc să primesc la noapte tunderea în monahism!

În noaptea aceea însă, înainte de a suna clopotul de Utrenie, fericitul Episcop Ioan a plecat din obştea Schitului Crasna, fără să-l vadă cineva. L-au căutat părinţii peste tot, dar nu l-au mai aflat, însă au găsit în chilia lui un mic bileţel prin care mulţumea stareţului şi fraţilor că l-au primit trei ani în Schitul Crasna.

PUSTNIC ÎN MUNŢII SIHLEI – NEAMŢ

Multă vreme nu ˣs-a mai ştiut nimic despre acest episcop sfânt. După câţiva ani, adică prin anul 1926, se vorbea în taină despre prezenţa unui mare sihastru rus în Munţii Sihlei. Acesta nu era altul decât fericitul Episcop Ioan. Se mai vorbea şi despre un pădurar care se îndeletnicea cu ocrotirea animalelor sălbatice din

Părintele Cleopa, la vârsta când era ucenic la oi (*1930*)

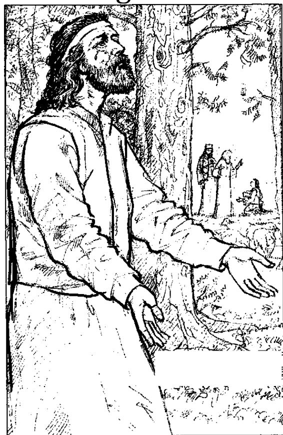
partea locului şi care se îngrijea de acest sihastru sfânt, ducându-i la bordei cele necesare.

Prin anii 1928 – 1930, fericitul episcop Ioan era deja cunoscut pustnicilor din Munţii Sihlei şi ai Sihăstriei. Ba se ştia că era episcop şi unii părinţi bătrâni îl căutau pentru binecuvântare, pentru sfătuire şi chiar pentru spovedanie.

Din anul 1929, Ieroschimonahul Vasian Scripcă din Mănăstirea Secu, un mare nevoitor, se retrage ca pustnic la Schitul Sihla. Cu acest prilej, episcopul Ioan şi-l alege de duhovnic. De aceea, ori de câte ori simţea nevoia, mergea pe culmea Munţilor Sihlei până la chilia Părintelui Vasian şi se mărturisea la el. Acest mare episcop era însoţit uneori de un diacon basarabean, care era translatorul său. în unele sărbători, diaconul îl ajuta şi la săvârşirea Sfintei Liturghii.

PROFEŢIA EPISCOPULUI IOAN PENTRU SFÂRŞITUL FRATELUI VASILE

Cu rânduiala lui Dumnezeu, în toamna anului 1930, fraţii Vasile şi Constantin Ilie (viitorul Părinte Cleopa), păşteau oile Sihăstriei pe culmea munţilor, la locul numit Râpa lui Coroi. Fratele Vasile mergea înaintea oilor, repetând pe de rost psalmii lui David, iar fratele Constantin mergea în urmă. în ceasul acela trecea pe culmea muntelui spre Schitul Sihla fericitul Episcop Ioan cu diaconul său. Episcopul mergea înainte pe potecă, iar diaconul puţin mai în urmă, ca să poată rosti fiecare rugăciunea inimii.

Episcopul Ioan profețește sfârșitul apropiat al fratelui Vasile

Fratele Vasile în rugăciune

Când a ajuns aproape de fratele mai mic, Constantin, Episcopul Ioan ×s-a oprit puţin din mers şi i-a zis prin diaconul său în limba rusă: „Frate Constantin, spune-i fratelui Vasile să se pregătească şi să meargă înainte, că are de făcut o cale lungă!” Apoi episcopul i-a binecuvântat pe amândoi și a plecat cu diaconul spre duhovnicul său, Ieroschimonahul Vasian de la Sihla, într-adevăr, după șase luni de zile, fratele Vasile, îmbolnăvindu-se, și-a dat duhul în mâinile Domnului.

PUSTNIC ÎN MUNTELE CEAHLĂU

Mai târziu, ajungând fraţii cu oile spre Sihla, au spus Părintelui Vasian despre întâlnirea lor cu Episcopul Ioan. Atunci duhovnicul Vasian le-a zis:

„Ei, fraţilor, acela este un episcop sfânt, care a fugit din Rusia. Dar nu mai locuieşte pe aici. ×S-a dus în părţile Ceahlăului!”

Cuvântul pustnicului Vasian trebuie să fi fost adevărat, întrucât între anii 1930 – 1945, episcopul sfânt nu a mai fost văzut de nimeni în partea locului.

Probabil aceşti 15 ani de aspră pustnicie în Muntele Ceahlău l-au consacrat definitiv pe fericitul Episcop Ioan, ca unul dintre cei mai mari pustnici şi nevoitori ai Ortodoxiei din prima jumătate a secolului XX, învrednicindu-l de mari daruri şi vedenii dumnezeieşti.

Numai Dumnezeu ştia marile sale nevoinţe şi îi umplea inima de bucuriile Duhului Sfânt. Cu el se împlinea cuvântul Sfintei Scripturi, care zice: *Minunat este Dumnezeu întru sfinţii săi*, *Dumnezeul părinţilor noştri*!

Episcopul Ioan la duhovnicul său de la Sihla, Ieroschimonahul Vasian

Episcopul Ioan, sihastru pe muntele Ceahlău în primăvara anului 1945, acest sfânt ierarh [x]s-a reîntors de la Ceahlău în Munţii Sihlei şi ai Sihăstriei.

PRIMA ÎNTÂLNIRE CU PĂRINTELE TEODUL

Cel dintâi părinte care [x]s-a învrednicit să-l întâlnească pe Sfântul Episcop Ioan după întoarcerea sa din Muntele Ceahlău, a fost Protosinghelul Teodul Varzare, duhovnicul Mănăstirii Agapia.

Era în vara anului 1945. Părintele Teodul săvârşise Sfânta Liturghie la Agapia şi voia să meargă la Sihăstria să vorbească ceva de taină cu Părintele Cleopa, egumenul schitului.

Deci, îndemnat de Duhul Sfânt, şi-a luat toiagul, [x]s-a însemnat cu Sfânta Cruce, a trecut culmea muntelui şi cobora încet spre Sihăstria. Dar, pe când trecea prin Poiana Trapezei, îi apare în faţă chipul senin şi cuvios al unui sihastru necunoscut. Era mic de statură, cu faţa foarte luminoasă, şi răspândea multă sfinţenie şi împăcare. Avea ochi albaştri şi vioi, barba albă şi nu prea mare, capul descoperit şi părul lăsat pe spate, îmbrăcămintea lui era formată dintr-o singură haină, un fel de dulamă împletită de mâinile sale din lâna căzută de la oi prin pădure, precum singur mărturisea.

Mijlocul îi era încins cu o bucată de sfoară groasă, iar în picioare nu purta încălţăminte. Nu avea în mâini nici toiag, nici traistă, nici altceva de nevoie, ci doar un şirag de metanii făcut din boabe roşii de măceş.

Pustnicul l-a binecuvântat cu ambele mâini şi i-a spus

Prima întâlnire a Episcopului Ioan cu duhovnicul Teodul pe nume, precum şi motivul pentru care se duce la Sihăstria:

— Părinte Teodul, te duci la Sihăstria la Părintele Cleopa? a întrebat marele sihastru. De câte ori mă duc şi eu prin Sihăstria şi stau la biserică, dar nu mă vede nimeni!

Părintele Teodul nu zicea aproape nimic. Era cuprins de o mare mirare. Simţea că vorbeşte cu un adevărat pustnic, ca în vremurile de demult. Fiecare cuvânt al preasfinţitului episcop era plin de înţelepciune, îi intra în inimă şi aducea în sufletul său multă pace şi negrăite bucurii, pe care nu le mai încercase niciodată. Ba, era şi înainte-văzător şi cunoscător al gândurilor, căci mai înainte de a-i spune Părintele Teodul de ce merge la Sihăstria, fericitul episcop i-a vorbit cu glas prorocesc:

— Părinte Teodul, ştiu că vrei să te duci de la Agapia la Sihăstria, dar sfinţia ta să nu te duci. Ci stai la Mănăstirea Agapia, că acolo este nevoie de sfinţia ta. Acolo este mântuirea sfinţiei tale!

Când a văzut părintele că-i spune şi gândurile şi-i dă sfaturi de viitor, pe care nimeni altul nu i le dăduse, a luat mai multă îndrăzneală şi a început a-l întreba pe preasfinţitul episcop de unde este, cum îl cheamă, pe unde a mai trăit şi cum de a ajuns pe locurile acestea.

Iar el, fără nicio ezitare, a început a grăi: „Mă cheamă Ioan şi sunt arhiereu...” Apoi îşi povesti toată viaţa pe scurt, de când era episcop la Kiev, până a ajuns pustnic în Munţii Sihlei, însă despre viaţa sa de singurătate nu a voit să spună nimic.

Episcopul Ioan participă nevăzut la Sfânta Liturghie săvârşită de

Convorbirea a durat peste un ceas şi părintele ar fi dorit să nu se mai termine niciodată, căci nu mai vorbise cu un om mai cuvios ca Episcopul Ioan. Câte nu ar fi dorit să-l mai întrebe, căci cunoştea că prin el vorbea darul Duhului Sfânt. Şi întrucât era încă război şi mare frământare între popoare, Părintele Teodul l-a întrebat:

— Preasfinţite, dar ce să fie cu atâtea războaie şi cumplite vremuri ce ×s-au abătut peste lumea de azi?

— Părinte Teodul, acestea sunt vremuri apocaliptice. Ca să le înţelegi mai bine, citeşte Evanghelia după Sfântul Matei, capitolele 24 şi 25. Acum au început să se împlinească cele scrise acolo…

Timpul trecea repede şi Episcopul sfânt Ioan se pregătea să plece. Apoi, la sfârşitul acestei convorbiri, fericitul Episcop Ioan i-a spus Părintelui Teodul:

— Părinte Teodul, adă-mi un pachet de hârtie şi un kilogram de cerneală.

— Dar ce să faceţi cu ele, preasfinţite?

— Îmi trebuie ca să scriu ceva.

— Să vă aduc şi condei?

Bunul nevoitor, arătând cu mâna spre cetina copacilor, a zis:

— Nu-mi trebuie decât numai peniţă, ia uite câte condeie am!

— Dar unde să vă întâlnesc cu hârtia?

— Nu te îngriji de aceasta, Părinte Teodul. Are

Domnul grijă de toate!

— Preasfinţite, nu vreţi să vă aduc şi ceva pesmeţi, sau altceva de mâncare?

A doua întâlnire a Episcopului Ioan cu duhovnicul Teodul

— Nu-mi trebuie nimic, căci din mila Domnului am tot ce-mi trebuie!…

După această convorbire, Părintele Teodul i-a sărutat mâna şi i-a cerut binecuvântare, iar episcopul l-a binecuvântat cu ambele mâini şi i-a spus:

— Domnul să te binecuvânteze şi mă iartă!

Căci aşa obişnuia el să zică întotdeauna. Apoi, Părintele Teodul a coborât în vale spre Sihăstria, iar Episcopul Ioan a rămas o clipă rezemat de un brad.

Apoi, ca o căprioară, a dispărut fără nicio urmă în adâncul codrilor.

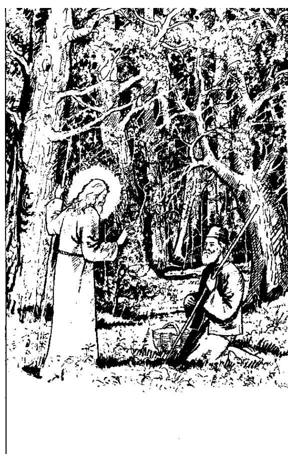
Inima Părintelui Teodul era plină de o mare şi străină bucurie. Vorbise cu un om sfânt, care trăia în pădure singur, numai cu Dumnezeu. Se pare că acum nu mai avea niciun ucenic cu dânsul. Cine ştie tainele pustnicilor? Poate acel ierodiacon să fi murit sau să se fi retras iarăşi la metania lui.

A DOUA ÎNTÂLNIRE CU PĂRINTELE TEODUL

După ce ˣs-a reîntors la Mănăstirea Agapia.

Părintele Teodul ˣs-a dus îndată în sat să cumpere hârtie şi cerneală. Deşi se găseau foarte greu pe atunci, imediat ce l-a întrebat pe vânzător, acesta i-a dat numaidecât un pachet cu o mie de coli de hârtie şi o sticlă de cerneală.

Nu după multă vreme, în aceeaşi vară, Părintele Teodul a pus în desagă hârtia, cerneala şi ceva pesmeţi de mâncare. Apoi şi-a luat toiagul în mână şi a pornit pe aceeaşi potecă de la Agapia spre Sihăstria, cu încrederea că îi va scoate Dumnezeu în cale pe sfântul

Sfat de taină în Poiana Trapezei

Episcop Ioan. Inima lui ardea de dorul de a-l mai vedea şi de a mai vorbi odată cu un pustnic aşa de minunat.

După ce a trecut culmea Agapiei spre Sihăstria, cum a ajuns la marginea Poienii Trapezei, deodată i-a apărut înainte Preasfinţitul Episcop Ioan, fără a observa din ce parte venea. Faţa lui radia o bucurie îngerească, străină oamenilor de rând, iar în prezenţa lui, Părintele Teodul simţea multă linişte duhovnicească, pace şi nădejde de mântuire, în mâna stângă Episcopul Ioan ţinea metaniile, iar mâna dreaptă o ţinea pe piept, ca în timpul rugăciunii. Era străin de cele pământeşti şi de bucuriile omeneşti.

După ce Părintele Teodul i-a sărutat mâna, Preasfinţitul Ioan l-a binecuvântat cu amândouă mâinile şi l-a întrebat cu multă blândeţe:

— Părinte Teodul, te duci la Schitul Sihăstria?

Întoarce-te înapoi la Agapia, că Părintele Cleopa lipseşte azi. Este chemat la consiliu la Mănăstirea Neamţ!

— Preasfinţite, v-am adus hârtie şi cerneală. Iată şi câteva peniţe.

Episcopul le luă cu multă bucurie, mulţumind lui Dumnezeu şi părintelui că i s-a împlinit dorinţa. Apoi le puse cu grijă în desaga ce o avea în spate. Cine ştie ce avea el de scris? Poate învăţături duhovniceşti de taină. Poate sfaturi despre rugăciunea lui Iisus. Poate unele descoperiri dumnezeieşti. Sau poate însăşi viaţa lui, atât de plină de încercări, şi totuşi, aşa de necunoscută.

Toate acestea le ştia numai singur Dumnezeu.

„Viaţa pustnicilor fericită este, a celor ce se întraripează cu dumnezeiescul dor!”

— Preasfinţite, a zis Părintele Teodul, v-am adus şi ceva de mâncare: pâine, fructe şi puţin vin. Primiţi-le întru numele Domnului!

— Dumnezeu să-ţi plătească dragostea, Părinte Teodul, dar nu am nevoie de nimic. Are Domnul grijă de mine!

Şi oricât a insistat Părintele Teodul, el nici măcar nu s-a uitat în coş să vadă ce i-a adus. Dar, ca să nu-l întristeze şi ca să nu-i treacă cu vederea dragostea, bunul nevoitor a adăugat cuvintele acestea:

— Părinte Teodul, de mare folos este pentru călugăr postul. Să ştii că şapte sunt treptele postului, adică sunt şapte feluri de hrană pentru om:

1. *Carnivorii*, adică cei care mănâncă totdeauna carne. Aceştia sunt în treapta cea mai de jos a postului.

Chiar dacă se înfrânează uneori de mâncare, ei nu pot spori niciodată în sfânta rugăciune.

2. *Lacto-vegetarienii*, adică cei care nu mănâncă niciodată carne, ci numai lapte, brânză, ouă şi tot felul de legume fierte. Aceasta este treapta a doua a postului, pe care o ţin de obicei călugării din mănăstirile cu viaţă de obşte.

3. *Vegetarienii*, adică cei care mănâncă numai zarzavaturi şi legume fierte sau crude. Rânduiala aceasta o ţin călugării cei mai râvnitori din vieţile de obşte. Iar de aici încolo, încep treptele postului cele mai aspre, pe care păşesc de obicei călugării sihaştri şi pustnicii cei mai nevoitori.

4. *Fructiferii*, adică cei ce mănâncă o dată în zi pâine şi fructe

nefierte, fără a gusta vreodată altfel de hrană. Cei ce au ajuns la această treaptă a postului.

5. *La rugăciune* aceia pot stăpâni cu uşurinţă trupul şi gândurile şi pot spori mult pe calea rugăciunii.

5. *Cerealierii*, sunt călugării care mănâncă o dată în zi, dar numai pâine neagră de cereale şi boabe muiate de grâu, porumb, mei, linte, bob, mazăre etc.

6. *Hrana uscată*, este a şasea treaptă a postului călugăresc, la care ajung de obicei pustnicii cei mai râvnitori. Cei care petrec în această aspră nevoinţă mănâncă numai pesmeţi de pâine muiată în apă, cu sare sau puţin oţet şi, toate acestea, o dată pe zi şi cu măsură.

7. *Hrana sau mana dumnezeiască*, este ultima şi cea mai înaltă treaptă a postului călugăresc, la care ajung foarte puţini dintre asceţi, după o îndelungată nevoinţă, fiind întăriţi de darul Sfântului Duh. Aceştia se îndestulează numai cu Preacuratele Taine, adică cu Trupul şi Sângele Domnului nostru Iisus Hristos, pe care le primesc o dată sau de două ori pe săptămână, fără a mai gusta altceva decât numai apă. Darul lui Dumnezeu m-a ajutat şi am ajuns la această treaptă şi nu mai simt foame şi nici trebuinţă de pâine şi legume.

Prin această amănunţită descriere a postului şi a treptelor lui, Episcopul Ioan se dovedea un adânc cunoscător al Sfinţilor Părinţi şi un mare postitor la nivelul sfinţilor asceţi din vremurile de demult. Iar dacă a mărturisit că în prezent se află în treapta a şaptea a postului, adică se îndestula numai cu Sfânta împărtăşanie, aceasta a făcut-o prin voia lui

Dumnezeu, ca să-i cunoaştem mai desluşit măsura sfinţeniei sale, să ne încredinţăm că şi în zilele noastre se pot face sfinţi şi, totodată, să ne dăm seama cât de

„Eu sunt cetăţeanul Munţilor Carpaţi!”

mare şi necesar este postul pe calea îndumnezeirii şi mântuirii omului. Căci, fără post, nu vin nici lacrimile.

Fără post şi smerenie nimeni nu se poate ridica pe treptele dumnezeieştii rugăciuni.

Iată de ce bunul nevoitor nu a primit hrană de la duhovnicul Teodul. Pentru că nu simţea nevoia ei.

Pentru că se hrănea mai mult cu cuvântul lui Dumnezeu şi cu rugăciunea decât cu pâinea. Hrana lui erau Sfintele Taine şi neîncetata rugăciune.

După ce Părintele Teodul l-a mai întrebat şi alte lucruri pentru post şi rugăciune, a adăugat şi aceasta:

— Preasfinţite, acolo în pădure unde locuiţi, nu vă este frig, nu aveţi trebuinţă de haine groase, mai ales iarna?

— Eu sunt cetăţeanul Munţilor Carpaţi şi Domnul are grijă de mine, că oriunde mă aflu, nu duc lipsă de nimic. Nu simt nici frigul iernii, nici arşiţa soarelui, nici foamea, nici setea, nici altă nevoie pământească.

— Preasfinţite, a zis Părintele Teodul, tare m-aş retrage la Mănăstirea Sihăstria, între călugări! Acolo cred că aş avea mai multă linişte şi vreme de rugăciune.

— Dacă ai fost rânduit de Mitropolie la Agapia, fă ascultare, că ei nu te-au trimis acolo decât cu voia şi porunca lui Dumnezeu.

Dar câte nu l-ar fi ˣîntrebat Părintele Teodul pe Sfântul Episcop Ioan! însă el nu stătea mult de vorbă cu cineva, ca să nu-şi curme rugăciunea lui Iisus, care o zicea şi o trăia neîncetat.

Deci Părintele Teodul, mulţumindu-i Preasfinţitului Ioan din adâncul inimii pentru sfaturile şi

A treia întâlnire a

Episcopului Ioan cu duhovnicul Teodul cuvintele de folos pe care i le dăduse, i-a sărutat mâna şi a cerut binecuvântare de plecare. Iar preasfinţitul, însemnându-l cu semnul Sfintei Cruci, i-a spus aceste cuvinte: „Domnul nostru Iisus Hristos să te binecuvânteze şi mă iartă...”

Astfel, Părintele Teodul ˣs-a întors înapoi la Mănăstirea Agapia, iar fericitul Episcop Ioan – „cetăţeanul Munţilor Carpaţi” – ˣs-a făcut nevăzut în desişul pădurilor.

Timp de încă un an de zile nu ˣs-a mai ştiut nimic despre acest episcop sfânt. Singurul care ar fi putut vorbi mai mult şi care îl înţelegea mai bine era, fără îndoială, Protosinghelul Vasian Scripcă, duhovnicul său, care acum era stareţ al Mănăstirii Secu.

A TREIA ÎNTÂLNIRE CU PĂRINTELE TEODUL

În primăvara anului 1946, Părintele Teodul ˣs-a hotărât să-l viziteze iarăşi pe Părintele Cleopa la Sihăstria. Totodată, dorea din inimă să-l mai întâlnească o dată pe Sfântul Episcop Ioan, ca să-i mai ceară sfat şi binecuvântare. Deci, luând toiagul, a urcat muntele şi, când a ajuns la Poiana Trapezei, a văzut chipul blând şi senin al Preasfinţitului Ioan. Părintele Teodul i-a sărutat mâinile şi i-a făcut metanie, iar episcopul l-a binecuvântat, sărutându-l pe frunte. Apoi ˣs-au aşezat să se odihnească pe trunchiul unui copac doborât. Aici, în atmosfera de taină a pădurii, au vorbit multe cuvinte pentru mântuirea sufletului. Nimic pământesc, niciun cuvânt despre oameni, despre nevoile şi bucuriile lor. Timpul trecea repede, soarele

Episcopul Ioan cugetând la patria natală se urca parcă mai grăbit pe cer, iar episcopul ˣs-a sculat în picioare. O oarecare îngândurare se simţea în glasul lui:

— Aş dori să mă reîntorc înapoi în patria mea! a zis Episcopul Ioan. Avem şi acolo păduri destule unde aş putea să mă nevoiesc. Aş vrea să mă săvârşesc acolo!

Atunci Părintele Teodul i-a răspuns:

— Cum să mergefi acum în patria sfinţiei voastre, când este atâta persecuţie ateistă?

— Cred lui Dumnezeu, că, de voi pleca, nu mă va vedea nimeni,

fiind acoperit de mâna Lui!

Au urmat câteva clipe de tăcere adâncă.

Preasfinţitul Ioan ar fi dorit să trăiască ultimii săi ani pe locul unde văzuse întâi lumina zilei şi unde cunoscuse pe Dumnezeu. Dar nu era încă hotărât.

Aştepta mai degrabă un sfat duhovnicesc. Apoi, înţelegând că mai bine era să rămână pe loc decât să plece, ˣs-a pregătit să se reîntoarcă iarăşi la mult dorita lui pustie. Făcându-şi deci metanie unul altuia, ˣs-au sărutat pentru ultima dată cu sărutare sfântă în Iisus Hristos. Apoi, după obişnuita binecuvântare cu semnul Sfintei Cruci, ˣs-au despărţit.

Din ceasul şi din ziua aceea, au trecut câţiva ani de adâncă tăcere. Nimeni nu mai vorbea nimic despre Episcopul Ioan. Nimeni nu-l mai întâlnea prin pădure.

De aceea se credea că ori a trecut la cele veşnice, ori ˣs-a dus în patria sa natală. Nici Părintele Teodul duhovnicul, nu-l mai întâlnea, deşi adeseori trecea culmea muntelui la Sihăstria şi poposea în Poiana Trapezei, unde cânta câte un tropar ori îl chema pe nume, dar nimeni nu-ɨ ieşea în cale spre a vorbi cu

Sfântul Episcop Ioan înconjurat de oile Sihăstriei dânsul şi a-l binecuvânta. De aceea, Părintele Teodul se întorcea mâhnit înapoi. O grea întristare îi apăsa inima.

ÎNTÂLNIREA CU FRATELE ŞTEFAN

După cinci ani de tăcere, adică în primăvara anului 1951, fericitul episcop Ioan a fost întâlnit de unul din fraţii Mănăstirii Sihăstria, Ştefan Juncu, care păştea oile în poiana Chitele. Abia ieşiseră

mugurii şi iarba. Fratele Ştefan mergea singur în urma oilor.

Deodată a observat că oile ˣs-au strâns toate grămadă şi nu mai păşteau, iar câinii ˣs-au oprit şi stăteau ca uimiţi.

Când ˣs-a uitat mai de aproape, a văzut în mijlocul lor un pustnic bătrân.

Era Preasfinţitul Episcop Ioan, singur şi gârbovit de ani. Fratele Ştefan auzise despre dânsul şi, în clipa aceea, de emoţie, se gândea că numai el ar putea fi.

Apoi l-a auzit vorbind pe Sfântul Episcop Ioan: „Oare ce păcat am făcut astăzi înaintea lui Dumnezeu de m-a descoperit oamenilor?" Şi îndată pustnicul l-a chemat la sine pe fratele Ştefan şi, spunându-i pe nume, i-a zis:

— Frate Ştefan, vino încoace şi nu te teme! Ştiu că te spovedeşti la Părintele stareţ Ioil. Dar te rog, să nu spui nimănui, nici duhovnicului tău, că te-ai întâlnit cu mine astăzi!

Fără îndoială, venerabilul sihastru era mâhnit că fusese întâlnit de oameni. El trăia în cea mai aspră viaţă pustnicească aici, în adâncul pădurilor, mai sus de Mănăstirea Sihăstria, şi ajunsese aşa de sporit cu

Sfântul Episcop Ioan mustrând pe fratele neascultător nevoinţa, că nu avea nevoie de niciun ajutor omenesc:

nici adăpost, nici hrană, nici haină. Ba nu dorea să vadă nici faţă de om până la moarte. Iată pentru ce era întristat când a fost văzut de acest frate. Şi aceasta i ˣs-a întâmplat fie pentru o mică greşeală a lui, cum singur recunoştea, fie pentru smerenia lui, fie pentru folosul nostru al tuturor.

Trecând ziua aceea, fratele Ştefan ˣs-a coborât cu oile la stână.

Apoi a venit în mănăstire şi se lupta cu gândul să nu spună nimănui că ˣs-a întâlnit cu acel pustnic sfânt. După câteva zile însă, biruindu-se de ispită, a îndrăznit să mărturisească Protosinghelului loil, stareţul şi duhovnicul său, tot ce se întâmplase în pădure. Iar stareţul, cum a auzit de aceasta, îndată şi-a luat în traistă pesmeţi de pâine şi ceva de mâncare şi a umblat aproape o săptămână prin pădurile din jurul mănăstirii, cu Părintele Visarion, egumenul Schitului Sihla, fără însă să-l întâlnească pe Cuviosul Ioan.

CANONUL NEASCULTĂRII

Fratele Ştefan nu îşi găsea liniştea, îi părea foarte rău că şi-a călcat cuvântul faţă de un episcop sfânt, îl mustra tot mai tare conştiinţa şi se gândea cum l-ar putea întâlni undeva pe venerabilul episcop ca să-i mărturisească păcatul. Şi iată că, după o lună de zile, pe când umbla cu oile prin pădure, l-a întâlnit din nou pe pustnicul sfânt Ioan. Fratele Ştefan i-a făcut imediat metanie şi i-a cerut iertare că nu şi-a ţinut cuvântul dat.

Iar fericitul episcop l-a iertat şi i-a rânduit canon de pocăinţă, zicând:

Sfântul Episcop Ioan rugându-se în peştera Sfintei Teodora

— Frate Ştefan, te-am rugat un lucru şi nu l-ai împlinit. Să ştii că te vei duce în armată, dar înapoi nu vei mai veni, ci vei rămâne în lume!

Şi aşa a şi fost. Fratele a plecat la armată în părţile Ardealului şi după terminarea serviciului militar nu ˣs-a mai reîntors în mănăstire.

ULTIMII ANI ŞI AFLAREA SFINTELOR SALE MOAŞTE

De la întâlnirea Sfântului Episcop Ioan cu fratele Ştefan din vara anului 1951, nimeni din călugării Mănăstirii Sihăstria şi ai Schitului

Sihla nu l-a mai văzut. Probabil mai venea la sfintele slujbe de la Sihăstria, ca de obicei, dar nu-l vedea nimeni, fiind acoperit de harul Duhului Sfânt. Nu ştim nici ce duhovnic avea în ultima parte a vieţii, căci duhovnicul său din început, Arhimandritul Vasian din Mănăstirea Secu se mutase la Domnul în anul 1955.

Unii dintre părinţii bătrâni din partea locului credeau că Episcopul Ioan ×s-ar fi retras în patria sa, precum singur dorea încă din anii 1945 – 1947. De aceea, în ultimii ani ai vieţii sale, nimeni nu mai vorbea despre prezenţa acestui mare sihastru în Munţii Sihlei, decât numai cei care îl cunoşteau mai din tinereţe.

Prin anul 1956, era egumen la Schitul Sihla Protosinghelul Visarion Prepeliţă, un mare nevoitor întru cele duhovniceşti. El cunoştea mai mulţi pustnici în Munţii Sihlei şi ai Sihăstriei, pe care adeseori îi cerceta şi le trimitea câte ceva de mâncare.

Episcopul Ioan binecuvântând

Odată, pe când mergea singur prin Munţii Sihlei, nu departe de peştera Sfintei Teodora, unde se află un loc pustnicesc tăinuit, cunoscut numai marilor sihaştri din partea locului, egumenul îndemnat fiind de Duhul Sfânt a descoperit între stânci, în chip minunat, moaştele întregi ale unui sfânt. După ce a rostit rugăciunea pentru cei răposaţi: „Dumnezeul duhurilor şi a tot trupul…”, a socotit că este trupul unui pustnic oarecare. Dar, apropiindu-se de moaştele acelui cuvios, a văzut că oasele sale erau galbene şi bine mirositoare. Apoi a observat că deasupra acelor oseminte se afla o cruce mare de aur, aşa cum se obişnuieşte la arhiereii slavi.

Atunci egumenul Visarion a înţeles că sunt moaştele sfântului arhiereu Ioan de la Kiev, care ˣs-a nevoit ca mare sihastru în Munţii Sihlei şi ai Sihăstriei.

Astfel, dând slavă lui Dumnezeu că l-a învrednicit să afle moaştele acestui mare sfânt, a coborât repede în schit, a mai luat cu sine doi ucenici, precum şi cădelniţa cu foc şi tămâie şi, după ce a săvârşit obişnuitul trisaghion, a adunat sfintele sale moaşte, le-a înfăşurat în pânză albă, le-a stropit cu vin şi le-a adus în biserica Schitului Sihla.

După miezul nopţii, îndată ce ˣs-a terminat slujba de Utrenie, Protosinghelul Visarion a rămas în biserică cu câţiva ucenici. Apoi a pus sfintele moaşte într-un mic sicriaş şi, în taină, scoţând câteva scânduri din duşumeaua bisericii, a îngropat moaştele Sfântului Episcop Ioan în partea de miazăzi, unde se află şi astăzi împreună cu alte moaşte ale unor cuvioşi părinţi.

Fie ca bunul nostru Mântuitor, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Sale, ale Sfântului Episcop Ioan, făcătorul de minuni, şi ale tuturor marilor sihaştri din partea locului, care ˣs-au nevoit aici pentru dragostea lui Hristos, să ne miluiască şi să ne mântuiască pe toţi.

Doamne, numără în ceata sfinţilor Tăi ierarhi pe Sfântul Episcop Ioan, mult nevoitorul şi purtătorul de Hristos, şi cu rugăciunile Maicii Tale şi ale tuturor sfinţilor Tăi, întăreşte dreapta credinţă pe pământ şi mântuieşte lumea şi sufletele noastre. Amin.

CUPRINS

Cuvânt înainte 3
Episcop vicar la Kiev 5
Prigoana ateistă 5
Venirea în România 7
La Schitul Crasna 9
Profeţia Episcopului Ioan 13
Pustnic în Muntele Ceahlău 16
Prima întâlnire cu Părintele Teodul 19
A doua întâlnire cu Părintele Teodul 25
A treia întâlnire cu Părintele Teodul 35
Întâlnirea cu fratele Ştefan 39
Canonul neascultării 41
Ultimii ani şi aflarea sfintelor sale moaşte 43